

Тулюлюк К. В.,

УДК 378:001

канд. філол. наук, асистент кафедри
сучасних іноземних мов та перекладу,
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, м. Чернівці

DOI: <https://doi.org/10.64076/ihrc250811.09>

СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ КЕЙС МЕТОДОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ГУМАНІТАРНИХ НАПРЯМІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Актуальність урізноманітнення методологічних підходів при викладанні іноземної мови у сучасному закладі вищої освіти продиктована соціокультурною динамікою, притаманною активному лінгвістичному простору. Вивчення іноземної мови вже не зводиться до знання мови, її лексичних чи граматичних основ, а передбачає застосування іншомовної компетентності в розрізі професійної діяльності чи побутового життя. Це зумовлює трансформацію стратегії викладання іноземної мови як фактору формування лінгвокультурних компетентностей.

Мета поточної роботи полягає у висвітленні затребуваності та доцільності соціокультурних настанов при викладанні англійської мови для гуманітарних напрямів вищої освіти. Для гуманітарних спеціальностей особливо актуалізується формування різносторонніх знань та навичок. Іноземна мова у сучасному динамічному суспільстві відіграє важливу роль в інформаційному, комунікативному, а віднедавна, і в технологічно-цифровому просторі. Іншомовна компетентність стає невід'ємною часткою у кластерах soft-skills, live-skills, creative skills та digital-skills для майбутніх фахівців.

Сучасна світоглядно-наукова парадигма орієнтовна на прагматичні принципи побудови соціокультурного простору. За таких умов, англійська мова набуває реальних рис інструменту глобальної комунікації. Це, у свою чергу, змінює стратегічні підходи до вивчення англійської мови [4]. В рамках освітніх програм закладів вищої освіти формуються нові принципи викладання EFL (English as a Foreign Language).

Соціокультурна теорія передбачає нове позиціювання учасників навчального процесу в процесі викладання англійської мови [2, с. 150]. Навчальний простір між потенціалом здобувача освіти та навчальним впливом викладача є особливим і потребує специфічного методологічного підходу до його активації в навчальному розрізі. Метод scaffolding використовується в якості інструменту, завдяки якому узгоджується навчальна та викладацька активність в освітньому процесі [3, с. 363]. З одного боку, важливо зберігати здатність автономного навчання студента, в рамках якого він самостійно засвоює іноземну мову, розуміє її основи

та застосовує її в іншомовному середовищі. Водночас, зберігається потреба в корекції з боку педагога задля точності та повноти вивчення мови.

Соціокультурні настанови передбачають гнучкість в балансі індивідуальних якостей здобувача освіти та педагогічного впливу викладача. Очевидно, що граматичні та лексичні основи потребують збільшення ролі наставництва задля забезпечення структурованості та цілісності навчального процесу. Натомість, рівень сприйняття мовних конструкцій та досвід практичного застосування мови в соціокультурному просторі вимагає поглиблення індивідуального виміру освітнього потенціалу студента.

Соціокультурні настанови викладання англійської мови для студентів гуманітарних напрямів у вищій школі передбачають актуалізацію низки методологічних підходів, серед яких варто виокремити:

- проектний метод;
- тематичний метод;
- метод кейсів;
- рольовий метод.

Вказані методологічні підходи орієнтовані на набуття лінгвокультурної компетентності, оскільки зосереджуються не лише на мовному вимірі, але й актуалізують соціокультурний аспект іншомовного простору. На заняттях з іноземної мови викладач моделює не лише мовно-рольову активність, але й враховує культурний простір, в якому ця мовна активність здійснюється.

Проектне чи тематичне навчання дозволяє розширити кластер фундаментальних навичок знання англійської мови та додати до нього гнучкі та життєві навички використання іншомовної компетентності. Соціокультурна динаміка сучасного світу є доволі строкатою, тому необхідно враховувати інтенсивність інформаційних потоків. Різні реалії передбачають диференціацію іншомовної компетентності в контексті активності її застосування. Англійська мова часто постає чи не єдиним форматом комунікації в кризових чи форс-мажорних ситуаціях. Тому, соціокультурний підхід передбачає володіння мовою в умовах зовнішнього впливу середовища чи в розрізі внутрішнього психо-емоційного стану. На заняттях з іноземної мови цей фактор також повинен враховуватися, пропрацьовуючи набуті знання та навички в різних ситуативних кейсах.

Отже, сучасна освітня система пропонує низку варіацій навчального процесу, в якому враховується полікультурна складова та глобалізаційні тренди сучасності [1]. Англійська мова є важливим фактором для досягнення цивілізаційного розвитку. Викладання англійської мови в закладах вищої освіти повинно корелюватися з інноваційними тенденціями в усіх сферах суспільного життя. Тому, соціокультурні

настанови є ефективним інструментом для організації навчального процесу. Сучасні освітні програми вивчення англійської мови враховують соціокультурні реалії та зводять навчання іноземної мови до формування цілісної мовно-культурної компетентності.

Список використаних джерел

1. Chaika O. Technology of dialogic interaction as a means of fostering polyculturalism with future foreign language teachers. *Humanities Studios: Pedagogy, Psychology, Philosophy*. 2022. Vol. 10. P. 103–111. URL: [https://doi.org/10.31548/hspedagog13\(3\).2022.103-111](https://doi.org/10.31548/hspedagog13(3).2022.103-111) (date of access: 08.08.2025).
2. Duarte J. Translanguaging in mainstream education: a sociocultural approach. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*. 2016. Vol. 22. P. 150–164. URL: <https://doi.org/10.1080/13670050.2016.1231774> (date of access: 08.08.2025).
3. MacLeod M., van der Veen J. Scaffolding interdisciplinary project-based learning: a case study. *European Journal of Engineering Education*. 2019. Vol. 45. P. 363–377. URL: <https://doi.org/10.1080/03043797.2019.1646210> (date of access: 08.08.2025).
4. Sun Q., Zhang L. A Sociocultural Perspective on English-as-a-Foreign-Language (EFL) Teachers' Cognitions About Form-Focused Instruction. *Frontier Psychology*. 2021. Vol. 12. URL: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.593172> (date of access: 08.08.2025).